

Wartość wyznawanej religii

I. PROSPEKT WARTOŚCI

1.1. CEL OGÓLNY

Rozwój duchowy

1.2. CEL SZCZEGÓŁOWY

Poznanie zasad wiary

1.3. CEL WYCHOWAWCZY

Wpływ religii na postępowanie w moim życiu

1.4. PROPONOWANE TEMATY

- Historia religii na świecie.
- Podstawy religii chrześcijańskiej.
- Katolicyzm w Polsce.

1.5. ZADANIA DLA UCZNIĄ, SAMOWYCHOWANIE

Normy

- Człowiek jest istotą religijną.
- Zgodność rozumu poznającego z wyznawaną wiarą¹.
- Konieczność i obowiązek głoszenia wiary.

Zasady

- Wyznaję wiarę duchowo i w sposób publiczny.
- Zasady wiary staram się wprowadzać w życie.
- Rozmawiam o wartościach wiary.

1.6. ZADANIA DLA RODZICÓW

Normy

- Wiara pozwala na poznawanie samego siebie i na właściwe wybory moralne w życiu.
- Należy przekazywać wiarę dzieciom jako największy skarb.
- Wartości wiary należy dostrzegać w życiu społecznym.

Zasady

- Wspólnie z dziećmi kierujemy się zasadami wiary chrześcijańskiej.
- Rozwijamy wiarę w rodzinie przez przekazywanie wiedzy religijnej (teologia), modlitwę i kult (udział w życiu liturgicznym Kościoła).
- Żyjąc zasadami wiary, pomagamy innym ludziom dostrzec jej wartości (działalność misyjna, świadectwo własnego życia).

1.7. ZADANIA DLA SZKOŁY, WYCHOWAWCY

Normy

- Religia i wiara odgrywają zasadniczą i podstawową rolę wychowawczą.
- Wartości wiary świadczą o bogactwie duchowym człowieka.
- Szkoła nie może unikać zagadnień wiary i religii (tzw. postawa indyferentyzmu i „prywatności” wiary).

Zasady

- Rozmawiam z wychowankami na temat wartości wyznawanej wiary.
- Uznaję, że życie moralne ma uzasadnienie w wierze, ma konsekwencje w obecnym i przyszłym życiu.

¹ FR 2.

- Jako wierzący budujemy wspólnotę wiary między nauczycielami i wychowawcami, rodzicami oraz wychowankami.

1.8. SPOSÓB REALIZACJI

Rozmawiamy na temat różnorodności religii. Pokazujemy zdjęcia świątyń różnych wyznań chrześcijańskich. Pytamy o to, jak dzieci rozumieją tolerancję.

1.9. OSIĄGNIĘCIA, EFEKTY

Uczniowie akceptują wartości wiary². Potrafią rozmawiać o niej z otwartością, analizują swoje życie w świetle zasad wiary. Zaangażowanie religijne przejawia się w pogłębianiu wiedzy religijnej i w publicznym wyznawaniu wiary.

² „Wierni, przez chrzest wcieleni do Kościoła, dzięki otrzymanemu znamieniu są przeznaczeni do uczestnictwa w kulcie religii chrześcijańskiej, i odrodzeni jako dzieci Boże są zobowiązani do wyznawania przed ludźmi wiary, jaką otrzymali od Boga za pośrednictwem Kościoła”. KK 11.

1.10. ZAGROŻENIA

Istnieje zagrożenie indyferentyzmu religijnego³, braku wiedzy i niechęci do uczestnictwa w katechezach, lekcjach religii, mszy świętej. Wiarę traktuje się jedynie jako część kultury opartej na zwyczaju. Oddziela się sfery życia wewnętrznego od kontaktów społecznych. Zanika kult jako wyraz wiary; zarzuca się modlitwę indywidualną i uczestnictwo w niedzielnej liturgii (w wypadku uczniów innego wyznania lub religii błędy i postawy mogą być analogiczne).

II. PEDAGOG

2.1. TREŚĆ MATERIAŁU

Człowiek jest istotą religijną. Jest dzieckiem Bożym. Pierwszymi nauczycielami wiary są rodzice. Dzieci najlepiej uczą się poprzez dobry przykład. Wiarę można rozpatrywać jako zadanie dla każdego chrześcijanina, a uczynki człowieka to wyraz tej wiary. Religia odgrywa podstawową rolę wychowawczą.

³ „Wyobraźmy sobie świat, który wykreślił prawdziwego Boga ze swego społecznego życia. Będziemy wtedy mieli obraz cyrków rzymskich, gdzie ludzie walczyli ze zwierzętami i umierali, aby swoją śmiercią zabawić innych ludzi. Wykreślając Boga będziemy mieli obraz straszliwych wojen, wycinających w pień mieszkańców podbitych ziem i pozostawienie zgliszczy. Będziemy mieli obozy koncentracyjne dla zagłady całych narodów, czego doświadczył XX wiek”. J. Glomp, *Prymas Polski do młodzieży...*, dz. cyt., s. 73.

Istotą współdziałania wyznawców różnych religii jest zaufanie. Źródła wiary znajdujemy w Piśmie Świętym i w Tradycji Kościoła, w biografjach świętych i błogosławionych, w historii naszego życia.

2.2. LITERATURA WYBRANA Z KOMENTARZEM

Władysław Bełza (1847-1913) – polski poeta neoromantyczny, publicysta, animator życia kulturalnego, działacz oświatowy. Pisał w duchu patriotycznym, dlatego nazwano go piewcą polskości.

Trzy są cnoty, o tym wiedz,
Które trzeba w sercu strzec.
Pierwsza, Wiary silna broń,
Wiary w Polski trwały byt,
Że ją dźwignie Boża dłoń
I na sławy wzniesie szczyt!
Druga, w doli gorzkiej, złej,
Niech od zwątpień strzeże cię;
Zdrój pociechy płynie z niej,
A Nadzieją zowie się!
Trzecia, Miłość, której siew
W serca rzucił niebios Pan,
Która każe własną krew
Za ojczysty przelać łan!
Te są cnoty, o tym wiedz,
Któreś winien w sercu strzec.

W. Bełza, *Cnoty kardynalne*, w: tegoż, *Katechizm polskiego dziecka*, wyd. Nortom, Wrocław 2014, s. 9.

Przytoczony powyżej wiersz jest dowodem na to, że poezja dziecięca i bajki nie tylko zachwycają magią baśniowego świata, wywołują uśmiech, dotyczą zabawy, ale również uczą właściwego postępowania, pokazują, że dobro zwycięża ze złem, a patriotyzm, wytrwałość i ciężka praca zostają wynagrodzone.

Autor przywołuje trzy cnoty kardynalne jako najważniejsze w życiu człowieka. Są to: wiara, nadzieja i miłość. Żyjąc zasadami wiary, pomagamy innym, dostrzec jej wartość.

Wiersz powstał w czasie, kiedy Polski nie było na mapie świata. Utwór ten z pewnością miał obudzić w rodakach nadzieję, bo w połączeniu z miłością i wiarą pozwalał przetrwać w tak ciężkich czasach. Wiersz adresowany jest przede wszystkim do młodzieży i dzieci.

III. NAUCZANIE RELIGIJNE

3.1. NAUCZANIE PAPIESKIE

Jan Paweł II, *Tylko Chrystus ukazuje drogę do pełnego szczęścia. Przesłanie Ojca Świętego Jana Pawła II do młodzieży katolickiej z Federacji Rosyjskiej przed XX Światowym Dniem Młodzieży*, 26.07.2004, 2, w: tegoż, *Młodzież nadzieją Kościoła*, oprac. A. Wieczorek, wyd. Pax, Warszawa 2005.

Drodzy młodzi, dziś musicie opierać się subtelnej a zarazem śmiertelnej pokusie, by wyłączyć Boga z życia, albo sprowadzić wiarę do okazjonalnych i formalnych gestów. Kościół potrzebuje świadków gotowych pójść za Chrystusem aż po krzyż.

Jak przeżywamy to, że jesteśmy Kościołem? Jesteśmy żywymi kamieniami czy jesteśmy, żeby tak powiedzieć, kamieniami zmęczonymi, znudzonymi, obojętnymi? Czy zwróciliście uwagę, jaki smutny jest widok chrześcijanina zmęczonego, znudzonego, obojętnego? Taki chrześcijanin

to nie to, chrześcijanin musi być żywy, pełen radości z tego, że jest chrześcijaninem; musi żyć tym pięknem, że należy do ludu Bożego, którym jest Kościół. Czy otwieramy się na działanie Ducha Świętego, by odgrywać czynną rolę w naszych wspólnotach, czy też zamykamy się w sobie, mówiąc: „Mam tyle rzeczy do zrobienia, to nie moje zadanie?”.

Franciszek, Audycja generalna, 26.06.2013, w: *Alfabet Franciszka*, dz. cyt., s. 12.

3.2. PISMO ŚWIĘTE

Patrzcie, nauczałem was praw i nakazów, jak mi rozkazał czynić Pan, Bóg mój, abyście je wypełniali w ziemi, do której idziecie, by objąć ją w posiadanie. Strzeżcie ich i wypełniajcie je, bo one są waszą mądrością i umiejętnością w oczach narodów, które usłyszawszy o tych prawach powiedzą: „Z pewnością ten wielki naród to lud mądry i rozumny”. Bo któryż naród wielki ma bogów tak bliskich, jak Pan, Bóg nasz, ilekroć Go wzywamy? Któryż wielki naród ma prawa i nakazy tak sprawiedliwe, jak całe to Prawo, które Ja wam dziś daję? (Pwt 4,5-8).

Por. 1Krl 8,10-21;
Ps 145,18.

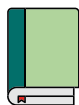
Niech będzie błogosławiony Bóg i Ojciec Pana naszego, Jezusa Chrystusa. On w swoim wielkim miłosierdziu przez powstanie z martwych Jezusa Chrystusa na nowo zrodził nas do żywej nadziei: do dziedzictwa niezniszczalnego i niepokalanego, i niewiedzącego, które jest zachowane dla was w niebie. Wy bowiem jesteście przez wiarę strzeżeni mocą Bożą dla zbawienia, gotowego objawić się w czasie ostatecznym. Dlatego radujcie się, choć teraz musicie doznać trochę smutku z powodu różnorodnych doświadczeń. Przez to wartość waszej wiary okaże się o wiele cenniejsza od zniszczalnego złota, które przecież próbuje się w ogniu, na sławę, chwałę i cześć przy objawieniu Jezusa Chrystusa. Wy, choć nie widzieliście, miłujecie Go; wy w Niego teraz, choć nie widzicie, przecież wierzycie, a ucieszycie się radością niewymowną i pełną chwały wtedy, gdy osiągniecie cel waszej wiary – zbawienie dusz (1P 1,3-9).

3.3. KATECHIZM KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

W ciągu historii, aż do naszych czasów, ludzie w rozmaity sposób wyrażali swoje poszukiwanie Boga przez wierzenia i akty religijne (modlitwy, ofiary, kultury, medytacje itd.). Mimo niejednoznaczności, jaką one mogą w sobie zawierać, te formy wyrazu są tak powszechne, że człowiek może być nazwany istotą religijną. On z jednego człowieka wyprowadził cały rodzaj ludzki, aby zamieszkiwał całą powierzchnię ziemi. Określił właściwe czasy i granice ich zamieszkania, aby szukali Boga, czy nie znajdują Go niejako po omacku. Bo w rzeczywistości jest On niedaleko od każdego z nas. Bo w Nim żyjemy, poruszamy się i jesteśmy (KKK 28).

Por. KKK 39, 842-845, 2244, 2569.

IV. LITERATURA PRZEDMIOTU

Dajcer T., *Buddyzm w swej specyfice i odrębności wobec chrześcijaństwa*, Wydawnictwo Archidiecezji Warszawskiej, Warszawa 1993.

Franciszek, Audycja generalna, 26.06.2013, w: *Alfabet Franciszka*, oprac. P. Żyłka, Wydawnictwo WAM, Kraków 2013, s. 12.

Glemp J., *Prymas Polski do młodzieży. Katechizm nie tylko dla bierzmowanych*, wyd. Bonum, Przybyszew 2006.

- Kongregacja Nauki Wiary, Deklaracja *Dominus Iesus*, wyd. Pallottinum, Poznań 2006.
- Kongregacja ds. Wychowania Katolickiego, *Religijny wymiar wychowania w szkole katolickiej*, 7.04.1988, wyd. Pallottinum, Poznań 1998.
- Jan Paweł II, enc. *Fides et ratio*, w: tegoż, *Encykliki Ojca Świętego Jana Pawła II*, t. 2, red. S. Małysiak, Wydawnictwo Świętego Stanisława BM Archidiecezji Krakowskiej, Kraków 2005, s. 823-920.
- Jan Paweł II, enc. *Ut unum sint*, w: tegoż, *Encykliki Ojca Świętego Jana Pawła II*, t. 2, red. S. Matysiak, Wydawnictwo Świętego Stanisława B.M. Archidiecezji Krakowskiej, Kraków 2005, s. 753-822.
- Jan Paweł II, *Tylko Chrystus ukazuje drogę do pełnego szczęścia*. Przesłanie Ojca Świętego Jana Pawła II do młodzieży katolickiej z Federacji Rosyjskiej przed XX Światowym Dniem Młodzieży, 26.07.2004, w: tegoż, *Młodzież nadzieją Kościoła*, oprac. A. Wiczorek, wyd. Pax, Warszawa 2005, s. 216-219.
- Kasimow H., *Poszukiwanie was wyzwoli. Judaizm w dialogu z religiami świata*, Wydawnictwo WAM, Kraków 2006.
- Malherbe M., *Religie ludzkości*, tłum. M. Frankiewicz, wyd. Znak, Kraków 1997.
- Odasso G., *Biblia i religie*, tłum. S. Obirek, Wydawnictwo WAM, Kraków 2005.
- Pięć wielkich religii świata. Hinduizm, buddyzm, islam, judaizm, chrześcijaństwo*, red. A. Scarabel, wyd. Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 2004.
- Possenti V., *Religia i życie publiczne*, tłum. T. Żeleźnik, wyd. Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 2005.
- Rusecki M., *Istota i geneza religii*, Wydawnictwo Diecezjalne Sandomierz, Lublin-Sandomierz 1997.
- Sobór Watykański II, Konstytucja dogmatyczna o Kościele *Lumen gentium*, w: tegoż, *Konstytucje. Dekrety. Deklaracje*, red. M. Przybył, wyd. Pallottinum, Poznań 2002, s. 104-166.
- Stern M., *Co to jest judaizm? Odpowiedzi na najczęściej stawiane pytania*, tłum. M. Ruta, Wydawnictwo WAM, Kraków 2003.